

HRVATSKI
KONJIČKI
SAVEZ

PRIRUČNIK ZA STEWARDE

NA NACIONALNIM NATJECANJIMA U DRESURNOM JAHANJU

Izdanje na snazi od 01. svibnja 2022. godine

RAUNDO

Hrvatski konjički savez

Trg Krešimira Čosića 11

10000 Zagreb

Hrvatska

t +385 1 65 20 790

f +385 1 56 06 160

e ured@konjicki-savez.hr

www.konjicki-savez.hr

SADRŽAJ

UVOD	3
PROTOKOLI	6
ŽVALE	12
UZDE I PREKONOSNO REMENJE.....	22
SEDLA I STREMENI.....	27
BIČEVI I MAMUZE	30
OPREMA NATJECATELJA.....	32
DODATNA I ZAŠTITNA OPREMA.....	35

RADNO

Zadaci stewarda opisani su Pravilnikom Odbora sudaca te Pravilnikom natjecanja u dresurnom jahanju. Za sve zadaće i aktivnosti stewarda koje nisu detaljno opisane navedenim dokumentima primjenjuje se FEI Dressage Rules, FEI Stewards Manual Dressage te ostali prateći FEI dokumenti.

Ovaj dokument je priručnik, koji je potrebno koristiti kako uz gore navedene nacionalne pravilnike tako i uz sve važeće i relevantne dokumente Međunarodne konjičke federacije (FEI). Hrvatski konjički savez nastoji u nacionalni Pravilnik uvrstiti FEI pravila o dozvoljenoj opremi jahača i konja.

Ukoliko postoji bilo kakva nedoumica vezano za to je li određena oprema dozvoljena ili ne, a ista nije opisana Pravilnikom o dresurnim natjecanjima niti FEI Dressage Rules, potrebno je kontaktirati Odbor za dresurno jahanje HKS-a.

UVOD

Moto stewarda: „Pomogni, spriječi, interveniraj”.

Smjernice (FEI STEWARDS MANUAL ANNEX XII):

1. Biti prijateljski nastrojen, ne ometati jahače

- nepristranost: isti način nadzora za sve discipline
- nema politike: bez utjecaja vanjskih faktora (tisak, trač...)
- neutralno, oštro i budno oko
- prisutnost je važnija od intervencije
- diskrecija u slučaju intervencije
- pojasniti jahaču umjesto davanja negativnog komentara
- izbjegavati policijske metode
- u slučaju potrebe intervenirati čim prije i uzeti u obzir psihološki pristup (ne čekati do trenutka prije jahačevog nastupa).

2. Sve ovisi o načinu na koji se postupa. Nemoguće je definirati točna pravila što je prihvatljivo, a što nije. Kako bi se što bolje nosilo s pritiskom natjecanja kao i s trenerima i natjecateljima (kao i vlasnicima) potrebno je diplomatski postupati s posebnom pažnjom prema konjima. Sve ovisi o:

- Ponašanju jahača na taj dan, o specifičnim vremenskim uvjetima i/ili uvjetima podloge?
- Poznavanju pravila od strane jahača/trenera?
- Jesu li su svjesni da krše pravila?
- Koja će biti reakcija u slučaju intervencije:

- Slažu li se s primjedbom?
- Žele li dodatna pojašnjenja?
- Odbijaju prihvati primjedbu? Bune li se? Jesu li su nepristojni?

3. U slučaju zlostavljanja ili lošeg postupanja: nema isprike! U slučaju zlostavljanja ili lošeg postupanja s konjem potrebno je odmah diskretno i taktično djelovati

- Odmah zaustaviti takvu radnju i pojasniti jahaču razlog intervencije.
- Obavijestiti Predsjednika sudačkog kolegija o incidentu i poduzetim aktivnostima.
- Ukazati dežurnom veterinaru (točno opisati okolnosti) na incident (ozljede, nepravilno disanje, prekomjerno znojenje, opći zdravstveni problemi).
- Provesti odluku Predsjednika sudačkog kolegija.
- Steward mora razumjeti razliku između „zlostavljanja” i „korekcije”.
- Steward mora moći ući u zagrijavalističko zaustaviti grubo jahanje, grubo i nedolično ponašanje.
- Uvijek odmah djelovati u slučaju prekomjernog znojenja, nepravilnog disanja (uzeti u obzir vremenske uvjete).
- Uvijek odmah djelovati u slučaju prekomjernog jahanja, znakova iscrpljenosti (ukoliko je potrebno zatražiti pomoć dežurnog veterinara).
- Dug, dubok i zaobljen okvir konja je prihvatljiv osim ako se prekomjerno koristi (hiperfleksija vrata). Opasnost je kada isto kopiraju neiskusni jahači. Tanka je granica između treniranja i prekomjernog treniranja!
- Trenerima nije dozvoljeno jahati konje za vrijeme natjecanja u sporednim prostorima koristeći zabranjenu opremu i sl.
- Nije dozvoljeno nakon lošeg nastupa vratiti se u zagrijavalističko i grubo trenirati.
- Steward bi trebao intervenirati ukoliko je korbač korišten tri puta.

Što su ozljede:

- krv na mamuzama/boku
- krv na žvali/ustima
- otekлина na boku (od mamuza)
- ozljeda iza uha (od znoja/trenja)
- otekлина na boku/butu (od biča)
- ozljeda od kolana (od znoja/trenja)
- ozljede na nogama/kopitima
- krv iz nozdrve.

4. Timski duh

- suradnja s natjecateljima/trenerima
- suradnja s drugim službenim osobljem
- suradnja s organizatorom

- svaki član, unutar svojih odgovornosti, mora se truditi surađivati s drugima imajući na umu da sudjeluje na događanju gdje svi žele pomoći jedni drugima i gdje su konji i sportski duh važniji od osobnog profita. Također mora razumjeti da predstavlja prava jahača kako bi osigurao jednake uvjete natjecanja za sve.

5. Natjecatelji trebaju razumjeti da je steward tu kako bi pomagao/asistirao

- općenite informacije
- redoslijed nastupanja (prozivanje)
- raspored u zagrijavalisti
- sigurnost u štalama
- pomoć u rješavanju osobnih problema
- pomoć s kontaktima (imena, telefonski brojevi, adrese...)
- kao posrednik pomoći u rješavanju problema između jahača, organizatora i/ili sudačkog kolegija
- pomoć koja se odnosi na pitanja i nejasnoće vezano uz pravila.

6. Steward ima i edukativnu ulogu

- osigurati da natjecatelji primjenjuju pravila uzimajući u obzir njihovu pozadinu (zašto je nešto tako propisano)
- strog ali human
- nepristran
- u korist natjecatelja u slučaju dileme (Give them the benefit of the doubt)
- nikada ne raspravljajte u emotivnim situacijama
- imajte na umu da su natjecatelji/treneri pod velikim pritiskom te da im ne treba puno kako bi burno reagirali
- vaše ponašanje je od presudne važnosti! (kontrolirajte se)
- izbjegavajte rasprave koje mogu završiti svađom
- ako trebate izreći primjedbu:
 - budite ljubazni
 - budite diskretni
 - nemojte to činiti javno.

7. Vanjski utjecaji na nadzor natjecanja

- treće strane (obilje, prijatelji, gledatelji): pristranost
- tisak i televizija: senzacija
- drugi natjecatelji/treneri: ljubomora
- greške u komunikaciji: budite jasni i jednoznačni
- organizator: sukob pravila
- ekstremni vremenski uvjeti

- u konzultaciji s Predsjednikom sudačkog kolegija i organizatora možete davati prijedloge (vrlo rano zagrijavanje, promjena mesta zagrijavanja, duži periodi za treniranje u glavnoj areni).

8. Dužnosti stewarda

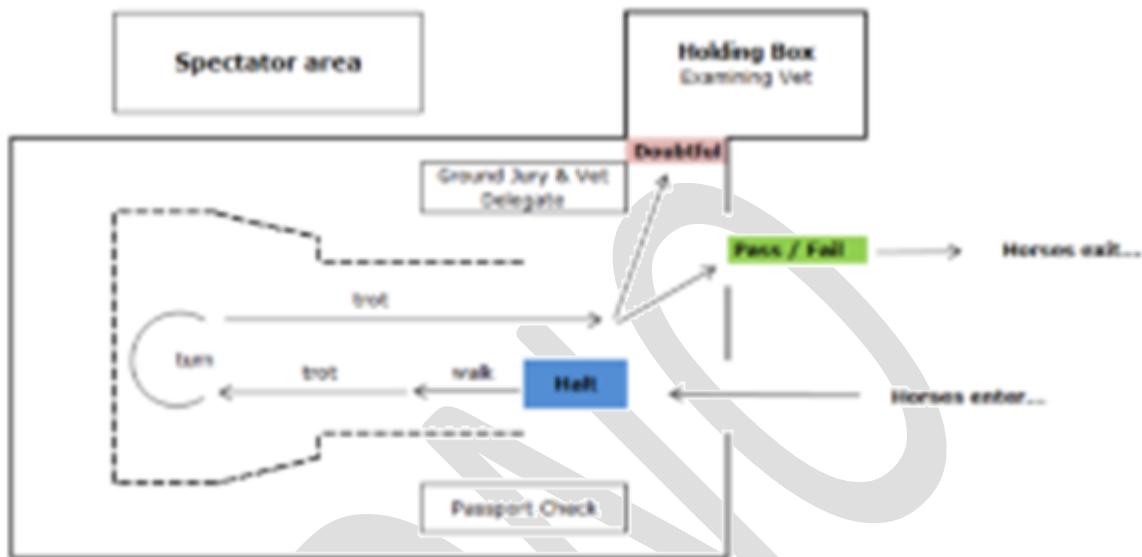
- Savjesno, aktivno i nepristrano obavljanje poslova stewarda.
- Paziti da ne dođe u sukob interesa, te ne obavljati druge funkcije na istom natjecanju.
- Aktivno sudjelovanje na sastancima Odbora, seminarima, edukacijama, stručnim usavršavanjima ili nekom drugom obliku edukacije prema odluci Odbora.
- Prema utvrđenom rasporedu natjecanja doći na mjesto natjecanja najmanje jedan (1) sat prije početka prve (1.) utakmice natjecateljskog dana.
- Pozive na suđenja u inozemstvu prijaviti Odboru (predstavniku sudaca/stewarda discipline), te tek uz odobrenje Odbora prihvati stewardiranje u inozemstvu.

PROTOKOLI

1. NACIONALNA NATJECANJA – PREGLED KONJA (HORSE INSPECTION; HKS E.2.9)

- Na Pregledu konja dužni su biti Predsjednik sudačkog vijeća natjecanja, Veterinar i stewardi na natjecanju.
- Komisija se sastoji od: Predsjednika sudačkog vijeća i Veterinara.
- **Podloga:** važno je da podloga bude adekvatna za pregled konja i fer procjenu. Mora biti čvrsta, ravna i ne smije biti klizava.
- **Pravila:** konj na pregledu mora biti predstavljen s uzdom i ID brojem konja, bez druge opreme. Osoba koja predvodi konja uredno i čisto odjevena (**pony jahači, kadeti, juniori i mladi jahači obavezni su nositi kacigu**). Bez deka, bandaži i štitnika. Bez boje ili masti/ulja na kopitima. Bič do 120 cm može imati jedino osoba koja predvodi konja, ukoliko je potreban.
- **Procedura:**
 - Veterinar će provjeriti identitet konja prema putovnici i mikročipu.
 - Osoba koja predvodi konja u pregledu stoji ispred konja, a zatim prema uputama komisije hoda s konjem kratku relaciju, kasa s konjem do kraja ravnine, u hodu okreće konja u smjeru kazaljke na satu, te kasa s konjem do početne točke.
 - **Komisija će procijeniti je li konj:**
 - prihvaćen na natjecanje ili

- nije prihvaćen na natjecanje ili je poslan u Holding Box, te ide na ponovni pregled konja.
- Steward mora osigurati da su konji spremni za pregled u predviđenom vremenu te da nakon pregleda promptno napuste mjesto održavanja istog.

2. NACIONALNA NATJECANJA – KONTROLA LIJEČENJA I DOPINŠKA KONTROLA (HKS E.2.10)

Stewardi mogu biti imenovani od strane Veterinara dopinške kontrole (VDK) za:

- obavještavanje odgovorne osobe da je konj odabran za dopinšku kontrolu i/ili
- praćenje konja do boksa za dopinšku kontrolu.

3. KONTROLA OPREME KONJA (HKS E.8.9; FEI ART.428.8)

Vizualnu kontrolu prije napuštanja zagrijavalista provodi steward natjecanja (ukoliko je prema kategoriji natjecanja obavezan) u svrhu prevencije da natjecatelj započne natjecanje s nedopuštenom opremom. Vizualna kontrola može se odbiti s obzirom na to da je osmišljena kako bi pomogla natjecateljima, ali nije obavezna. **Kakogod, u potpunoj je odgovornosti natjecatelja ne ući u natjecateljski prostor s nedopuštenom opremom.** Steward treba pregledati svaki dio opreme konja nakon izlaska iz natjecateljske arene. **Svako odstupanje prijavljuje sucu na poziciji C i rezultat je isključenje iz utakmice ukoliko je dokazano odstupanje od opreme.** Kontrolu žvale konja treba provoditi vrlo pažljivo, jer su neki konji vrlo osjetljivi. Kontrola uzde mora se provoditi s izrazitom pažnjom s obzirom na to da su neki konji vrlo osjetljivih usta.

Steward pri kontroli žvale treba koristiti kirurške/zaštitne rukavice (jedan (1) par po konju).

3.1. Postupak pregleda prekonosnog remenja (FEI Manual for Dressage Stewards ANNEX IX.10)

Pregled prekonosnog remenja dio je kontrole opreme konja nakon izlaska iz natjecateljske arene. Isti steward provodi pregled prekonosnog remenja za sve konje koji nastupaju u istoj utakmici. Provjeru stegnutosti steward provodi umetanjem kažiprsta između konjskog obara i prekonosnog remena. Steward mora nositi rukavice tijekom provođenja ovog pregleda. U slučaju da je prekonosni remen očito previše stegnut tijekom zagrijavanja, steward može provesti provjeru za vrijeme zagrijavanja te ukoliko je prekonosni remen previše zategnut tražiti od jahača da isti popusti. Prekonosni remen ponovno će se provjeriti od strane istog stewarda nakon izlaska iz natjecateljske arene. U slučaju da je prekonosni remen i dalje previše stegnut jahaču se izdaje upozorenje/žuti karton/kazna.

4. KRV/KRVARENJE (HKS E.10.9.6; FEI ART.430.7.6.)

Ukoliko steward otkrije svježu krv na ustima konja ili u predjelu mamuza tijekom kontrole opreme na kraju programa/testa, obavijestit će suca na poziciji C koji će isključiti konja i natjecatelja.

Ukoliko steward otkrije svježu krv bilo gdje na tijelu konja (osim na konjskim ustima ili u predjelu mamuza) tijekom kontrole na kraju programa/testa natjecateljski par nije automatizmom isključen. Steward će

pozvati dežurnog veterinara i obavijestiti suca na poziciji C o nalazu. Sudac na poziciji C donijet će odluku o tome može li konj nastaviti s dalnjim natjecanjem ovisno o preporuci veterinara. Ukoliko sudac na C odluči da konj ne može nastaviti s dalnjim natjecanjem u narednim utakmicama ili danima natjecanja svi do tada ostvareni rezultati su i dalje valjni.

Ako je konj isključen prema gore navedenom, ili ako je konj ozlijeđen tokom izvođenja programa/testa i ako počeo krvariti nakon završetka programa/testa konja treba pregledati dežurni veterinarian prije sljedeće utakmice da bi utvrdio sposobnost konja za nastavak natjecanja. Odluka dežurnog veterinara nije predmet žalbe.

5. CEREMONIJA DODJELE NAGRADA (HKS E.15; FEI ART.436)

Na nacionalnim natjecanjima pravo na plasman i nagradu imaju samo oni natjecatelji koji su u utakmici ostvarili postotak od **53 % i veći**.

Sudjelovanje na ceremoniji dodjele nagrada za plasirane natjecateljske parove je obavezno. Nedolazak na ceremoniju dodjele nagrada rezultira gubitkom nagrade (rozete, pehara, nagrade u naravi, novčane nagrade). Iznimka pravilu je opravdana spriječenost, o čemu odluku može donijeti Predsjednik sudačkog kolegija i/ili sudac na C za tu utakmicu. Obavezna odjeća i oprema konja mora biti kao i na samom natjecanju (**E.7. i E.8.**), dozvoljeno je korištenje crnih i bijelih bandaža te čepova za uši na ceremoniji dodjele nagrada. Dozvoljeno je, ukoliko se radi o sigurnosnim razlozima, na svečanu dodjelu nagrada doći s bićem.

Samo prvoplasirani konj može na ceremoniju dodjele nagrada doći s dekom koja je nagrada za plasman.

Rozete trebaju biti dodijeljene konjima prije same ceremonije od strane stewarda.

Predsjednik sudačkog vijeća ili sudac s pozicije C mora biti uključen u ceremoniju dodjele nagrada i odobriti svaki izuzetak ovoj proceduri ukoliko je potrebno.

Nesavjesno i neodgovorno ponašanje na ceremoniji dodjele nagrada može rezultirati žutim kartonom.

2

3

4

5

1

Pozicioniranje jahača na dodijeli

Svi plasirani natjecateljski parovi skupa rade jedan počasni krug galopa na desnu ruku, nakon čega svi osim prvoplasiranog natjecateljskog para izlaze iz arene, a prvoplasirani natjecateljski par radi još jedan počasni krug sam. Preporuka je da mlađe dobne kategorije (npr. pony jahači, kadeti) počasni krug iz sigurnosnih razloga rade u kasu.

5.1. Prvenstvo Hrvatske i finale Croatia Cup-a

Na dodjelama za Prvenstvo Hrvatske i Finale Croatia Cup-a preporuča se korištenje postolja za proglašenje individualnih odnosno ekipnih pobjednika. Preporuča se da se postolje smjesti u sredinu natjecateljske arene okrenuto prema gledalištu. Steward(i) priprema(ju) konje prije ceremonije dodjele na način da im stavlja(ju) rozete odnosno deku konju prvoplasiranog natjecateljskog para. Steward(i) dovodi(e) natjecateljske parove u pravnji trenera/grooma ili druge osobe koja može pridržati konja. Jahači sjahuju te ih se poziva na postolje obrnutim redoslijedom (trećeplasirani, drugoplasirani, prvoplasirani) i uručuju im se nagrade (medalje, lente i sl.) svakom posebno. Po završetku svira se Hrvatska himna za vrijeme koje su svi sudionici dodjele nagrada okrenuti prema istaknutoj zastavi. Nakon toga može se obaviti službeno fotografiranje. Po završetku ovog dijela jahači ponovno pojahuju i jašu počasni krug na konjima. Prvi krug rade svi plasirani natjecateljski parovi, dok drugi krug radi prvoplasirani natjecateljski par sam.

6. TEHNIKE TRENIRANJA PRIJE I POSLIJE NATJECANJA (FEI MANUAL FOR DRESSAGE STEWARDS ANNEX XIII)

6.1. Pozadina

Svrha zagrijavanja je priprema konja i jahača, mentalno i fizički, kako bi ostvarili najbolji mogući nastup u natjecateljskoj arenici. Isto se treba činiti na primjeren način, bez obzira na nivo natjecanja, uzimajući u obzir dobrobit konja. Prepoznato je da natjecateljsko okruženje predstavlja specijalne te ponekad nepredvidive okolnosti u odnosu na redovno trenažno okruženje. Steward mora biti svjestan posebnosti svakog natjecanja i biti spremjan reagirati sukladno tome.

6.2. Dozvoljeni načini treniranja

Korištenje pravilno izvedenih tehnika istezanja, kako prije tako i nakon treninga i natjecanja, prepoznato je kao važna i oduvijek korištena praksa u svim sportovima. U konjičkom sportu koristi se za održavanje gipkosti i zdravlja konja. U većini slučajeva, zagrijavanje će se sastojati od naizmjeničnih perioda istezanja i kontrahiranja konjskih

mišića; perioda opuštanja i perioda povećanog fizičkog napora. Istezanje i kontrahiranje uključuje izduživanje i skraćivanje „top line“ konja i može se provoditi u stolu (statičko) ili pokretu (dinamičko). Natjecatelji trebaju stremiti zagrijavanju svih relevantnih mišićnih skupina konja. Period hlađenja nakon natjecanja ključno je za dobro stanje konja. Ono se sastoji od smanjenja intenziteta treninga dopuštajući konju da se mentalno opusti, povrati normale otkucaje srca, normalno disanje te ravnotežu tekućina i elektrolita. Izvođenje vježbi nakon natjecanja je dozvoljeno, ali mora biti svedeno na minimum. U svakom slučaju period opuštanja – nakon izvođenja vježbi nakon natjecanja je obavezno.

6.3. Grubo jahanje

Dodatno uz FEI Dressage Stewarding manual sljedeće točke moraju biti uzete u obzir kod procjene grubog jahanja u discipline dresurnog jahanja:

- Sve pozicije glave/vrata moraju se postizati na najosjetljiviji mogući način. Ruka koja pruža otpor mora biti otpuštena odmah nakon trenutka u kojem konj odreagira.
- Sve korekcije moraju biti učinjene taktično. Neprikladne ili disproportionalne korekcije nisu dozvoljene.
- Prekomjerna upotreba bilo kojeg jahačevog pomagala uključujući mamuze, bič ili žvalu je zabranjena.
- Pretjerano ponavljanje bilo koje specifične vježbe je zabranjeno.
- Steward mora intervenirati i zatražiti jahača da odmah prestane sa grubim jahanjem u slučajevima kada se doima da stres natjecatelja nadilazi njegovu sposobnost prosudbe.

6.4. Izmjena vježbi

Stalna izmjena vježbi te pozicije glave/vrata je od nužne važnosti. Grubo jahanje bit će odmah zaustavljeno. Izmjene sadrže period opuštanja i izduživanja ili radnju koja uključuje istezanje glave i vrata.

6.5. Maksimalno trajanje zagrijavanja prije natjecanja i hlađenja nakon natjecanja

Samo u iznimnim slučajevima i uz odobrenje stewarda period zagrijavanja prije natjecanja može trajati duže od jednog sata. Zagrijavanje mora sadržavati periode opuštanja. Šetnja na ruku ili jahanje konja u hodu, prije ili nakon zagrijavanja, ne smatra se dijelom perioda od dozvoljenog jednog sata. Trebao bi biti barem jedan sat pauze

između bilo kakvog treninga i zagrijavanja. Korektivno jahanje, uključujući i hlađenje nakon završenog natjecanja, ne smije trajati dulje od 10 minuta.

6.6. Zagrijavalište

Svo treniranje, uključujući i zagrijavanje može se provoditi isključivo u službenom zagrijavalištu i pod nadzorom stewarda. Treniranje izvan predviđenog vremena ili u zagrijavalištu bez nadzora može za posljedicu imati diskvalifikaciju natjecatelja. Tijekom zagrijavanja i samog natjecanja steward mora biti nazočan ili mora biti na poziciji gdje neometano može vidjeti zagrijavalište.

6.7. Animacija dozvoljene i nedozvoljene pozicije vrata ([kliknuti ovdje](#)).

6.8. Lonžiranje (HKS E.8.10; FEI ART.428.9.)

„Lunging Cavessons” (lonžirni oglav/uzda), „single direct side reins” (auzbinderi) ili „double sliding side reinns – triangle/dreieck zügel” (šlaufcigle) su dozvoljeni kod lonžiranja. Lonžiranje je dozvoljeno s jednom (1) lonžom pričvršćenom ili za lonžirni oglav/uzdu (lunging cavesson) ili za ring žvale ili bridona. Lonža ne smije biti pričvršćena za kandar.

ŽVALE

HKS ČL.E.8.12.

Žvale moraju biti glatke s čvrstom površinom. **Torične i žičane žvale su zabranjene.** Žvale moraju biti proizvedene od metala, nesavitljive plastike ili izdržljivog sintetičkog materijala i mogu biti presvučene gumom/lateksom. Žvale ne smiju vršiti mehaničko ograničavanje jezika. Promjer žvale, bridona i kandara (dio koji je u ustima) mora biti primjeren kako ne bi izazvao ozljedu konja. **Minimalni promjer kandara** (dio koji je u ustima) je dvanaest milimetara (12 mm) i deset milimetara za bridon (10 mm). **Obična žvala mora imati minimalan promjer četrnaest milimetara (14 mm) za konje i deset milimetara (10 mm) za pony konje.** **Promjer se mjeri tik do ringova ili bočnih krakova žvale.**

1. **Obična žvala** je dozvoljena kada nije obavezno korištenje duple uzde. Varijacije ringova i usnih dijelova su prikazane u Dodatku 2 Pravilnika. Savitljive gumene ili sintetičke žvale su dozvoljene. Žvala može biti jednom ili dva puta lomljena s rotirajućim srednjim dijelom koji mora biti čvrst i bez dodatnih pomičnih dijelova. Srednji dio može biti zakrenut u suprotnom smjeru, ali mora biti zaobljen i ne smije vršiti pritisak na površinu jezika. Dva puta lomljena žvala ili žvala s rotirajućim srednjim dijelom mogu biti oblikovane da rasterete jezik. **Maksimalna visina ispupčenog dijela žvale je 30 mm – od najnižeg do najvišeg dijela. Najširi dio ispupčenog dijela žvale mora biti gdje usni dio dotiče jezik i mora biti širok**

- minimalno 30 mm.** Lomljene ili nelomljene žvale mogu biti zakrivljene, ali unutar dimenzija kako je opisano gore.
2. **Bridon** je definiran kao i obična žvala, ali ako se koristi s kandarom čini duplu uzdu. Mogu imati okrugli, pokretljivi ring i/ili djelomično učvršćeni ring („eggbutt cheeks”). Mogu biti jednom ili dva puta lomljeni, ali spoj mora biti čvrst bez pomičnih dijelova (osim rolera). Centralni dio ne smije imati utjecaj na površinu jezika. **Bridoni čiji se srednji dio može „zakočiti“ tako da čine nepomičnu žvalu („mullen mouth snaffle“) nisu dozvoljeni. Savitljivi gumeni ili sintetički bridoni nisu dozvoljeni.**
 3. **Kandare: donji krak kandara smije biti dug najviše 10 cm** (dužina mjerena od spoja s dijelom koji ulazi u usta). **Gornji, obrazni krak ne smije biti duži od donjeg i ne smije biti duži od 5 cm.** Ako kandare imaju pomične krakove, **donji krak kandara ne smije biti duži od 10 cm kada je žvala u najvišoj poziciji.** Kandare mogu imati ravan krak ili krak u obliku slova S. Usni dio može biti ravan ili oblikovan da rastereti jezik. **Maksimalna visina ispupčenog dijela je 30 mm od najnižeg do najvišeg dijela. Najširi dio ispupčenog dijela mora biti gdje usni dio dotiče jezik i mora biti širok minimalno 30 mm.** Lančić kandara može biti metalni, kožni ili kombinirani. Zaštita za lančić smije biti kožna, gumeni ili krvnena. Kuke kojima se učvršćuje lančić mogu biti fiksne ili pomične.

FEI ART.428

3. **Bits.** Snaffle, Bridoon and curb bits must have a smooth surface. Twisted and wire bits are prohibited. Bits must be made of metal, rigid plastic, or durable synthetic material and may be covered with rubber/latex. Bits must not place mechanical restraint upon the tongue. The diameter of the mouthpiece of the bridoon/snaffle and/or curb must be such so as not to hurt the Horse. Minimum diameter of mouthpiece to be twelve millimetres (12 mm) for curb bit, and ten millimetres (10 mm) for bridoon bit. Snaffles must have a minimum diameter of twelve millimetres (12 mm) for horses and ten millimetres (10mm) for Ponies. The diameter of the mouthpiece is measured adjacent to the rings or the cheeks of the mouthpiece.

3.1 Snaffle Bits – snaffle bits are permitted when the use of a double bridle is not required.

3.1.1 Snaffle bits may be used with loose ring, D-Ring, Eggbutt and hanging cheeks. Single or double jointed snaffles may also be used with upper or lower cheeks, full cheeks or Fulmer cheeks. Loose rings may have a sleeve fitted around part of the ring.

3.1.2 Flexible rubber or synthetic mouthpieces are permitted.

3.1.3 A snaffle may have up to two joints. A barrel or ball joint is permitted as the centre link in a double jointed snaffle, however, the surface of the centre piece must be solid with no moveable parts other than a roller. The centre link may be tilted in a different orientation from the mouthpiece but must have rounded edges and may not have the effect of a tongue plate.

3.1.4 A double jointed snaffle or snaffle with rotating mouthpiece may be shaped to allow

tongue relief. The maximum height of the deviation is 30mm from the lower part of tongue side to the highest part of the deviation. The widest part of the deviation must be where the mouthpiece contacts the tongue and must have a minimum width of 30mm. The mouthpiece of a jointed or unjointed snaffle may be shaped in a curve within the dimensions specified above.

3.2 Bridoon bits – a bridoon bit is defined as a snaffle bit that is used together with a curb bit to form a double bridle.

3.2.1 Bridoons may be used with loose ring and eggbutt cheeks.

3.2.2 Bridoons must have one or two joints. A barrel or ball joint is permitted as the centre link in a double jointed bridoon, however, the surface of the centre piece must be solid with no moveable parts other than a roller. The centre link may not have the effect of a tongue plate.

3.2.3 Bridoons where the centre link(s) of the bit can lock and have the effect of a mullen mouth snaffle are not permitted.

3.2.4 Flexible rubber/synthetic bridoons are not permitted.

3.3 Curb Bits

3.3.1 The length of the lever arm below the mouth piece of the curb bit is limited to ten centimetres (10 cm). The upper cheek must not be longer than the lower cheek and must not exceed five centimetres (5 cm). If the curb has a sliding mouthpiece, the lever arm of the curb bit below the mouth piece should not measure more than ten centimetres (10 cm) when the mouth piece is at the uppermost position.

3.3.2 Curbs may have straight or S-shaped cheeks. They may have rotating lever arms.

3.3.3 The mouthpiece may be straight or shaped to allow tongue relief. The maximum height of the deviation is 30mm from the lower part of tongue side to the highest part of the deviation. The widest part of the deviation must be where the mouthpiece contacts the tongue and must have a minimum width of 30mm.

3.3.4 Curb chain can be made of metal or leather or a combination. Cover for curb chain can be made of leather, rubber or sheep skin. Curb chain hooks can be fixed or not fixed.

ŽVALE – RINGOVI		Obična uzda	Dupla uzda (Bridoon)
Egg butt			
Loose ring			

Full cheek / Fulmer			
Hanging cheek/Baucher			
D-ring			
Sleeved cheeks			
Various gag cheeks			
Myler (or similar) cheeks for use with hooks			

Bevel bit/cheeks			
------------------	--	--	--

ŽVALE – USNI DIO		Obična uzda	Dupla uzda (Bridoon/Kandare)
Double jointed snaffle (uključujući i Lock up funkciju)			
Single jointed snaffle (uključujući i Lock up funkciju)			
Loose ring dressage plate			

Cable double jointed		✓	✓
Cable single jointed		✓	✓
Ported barrel		✓	✓
Mouthpiece with rotating middle piece		✓	✓
Mullen Barell		✓	✓
Low ported barrel		✓	✓
Forward-Tilted Barrel		✓	✓
Wide low ported barrel		✓	✓

Ported Barrel		✓	✓
Double jointed plastic bit		✓	✓
Flexible straight bar snaffle		✓	✗
Ported unjointed bit		✓	✗
Mullen mouth (uključujući i savitljive usne dijelove)		✓	✗

Weymouth (largest and smallest ports illustrated)			
Plastic covered Weymouth			
Weymouth s klizajućim usnim dijelom ili rotirajućim krakovima			
B-ring snaffle			
Dr Bristol			

Happy Mouth straight bar		✗	✗
Hippus C1100		✗	✗
Stubben Golden Wings		✗	✗
Kimblewick		✗	✗
Magennis		✗	✗
Winning Tongue Plate NP Bit (any type)		✗	✗
Neue Schule Turtle Tilt		✗	✗

Različiti usni djelovi (uključujući kožne)			
--	--	---	---

DODACI NA ŽVALAMA		Dozvoljeno/nedozvoljeno
Zaštita za lančić		
Gumice za žvalu		
Bit clips on ergonomic bridles or full cheeked snaffles		

UZDE I PREKONOSNO REMENJE

HKS ČL.E.8.3.

Uzda odnosno dupla uzda mora imati prekonosni remen. Osim kopči, tjemeni dio uzde kao i prekonosni remen moraju biti napravljeni od kože ili materijala sličnog koži. Najlon ili drugi materijal isključujući metal mogu se koristiti kako bi se ojačala koža, ali ne smiju biti u direktnom kontaktu s konjem. Elastični umetci dozvoljeni su isključivo u tjemenom dijelu kao i obraznom remenju, ali ne smiju biti u direktnom kontaktu s konjem ili žvalom. **Čeoni remen je obavezan** i dijelovi koji nisu spojeni za uzdu mogu biti i od drugog materijala osim kože ili materijala sličnog koži. Tjemeni remen mora ležati odmah iza tjemena i može se protezati na tjeme, ali ne smije biti postavljen iza lubanje konja. **Podgušni remen je obavezan osim u slučaju Micklem uzde.** Dizgini su kontinuirana i neprekinuta linija od žvale do jahačeve ruke. Dodaci dizginima nisu dozvoljeni. Svaka žvala mora biti spojena na zaseban dizgin i dizgini smiju biti povezani samo sa žvalom. **Dizgini ne smiju biti napravljeni od konopa ili sličnog materijala.** Na bilo kojoj razini natjecanja prekonosni remen nikada ne smije biti toliko čvrsto stegnut da škodi konju i mora biti provjeren od strane stewarda kada je primjenjivo. U slučajevima kada se koristi dupla uzda obavezan je prekonosni remen „cavesson“. Kombinirani prekonosni remen može se koristiti, ali bez pomoćnog donjeg remena (podbradni remen). Obična uzda može koristiti varijacije prekonosnog remena kako je prikazano u Dodatku 2 ovog Pravilnika.

FEI ART.428

2. Bridle with noseband.

2.1 Except for the buckles and padding the headstall and noseband must be made entirely of leather or leather-like material. Padding is allowed on bridles. Nylon or other non-metal material may be used to reinforce leather in the headstall but must not be in direct contact with the horse. Elastic inserts are permitted in the crownpiece and cheek pieces only and must not be in direct contact with the horse or the bit.

2.1.1 A browband is required, and except for the parts that attach to the crownpiece or headstall, is not required to be made of leather or leather-like material.

2.1.2 The crownpiece of the bridle must lie immediately behind the poll and may extend forward onto the poll but must not be fitted to lie behind the skull.

2.1.3 A throatlatch is required except when the combined noseband or Micklem bridle are used.

2.1.4 A rein is a continuous, uninterrupted strap or line from the bridle bit to the hand. Rein additions or attachments are not permitted. Each bit must be attached to a separate rein and reins may only be attached to the bit. Reins must not be made of rope or rope-like material.

2.1.5 At any level of competition, a noseband may never be so tightly fixed that it causes

harm to the horse and must be checked as per the Stewards Manual noseband protocol.

2.2 For CDI/CDIO3*/4*/5*/U25, CDI-Ws and Championships/Games (except Ponies, Children, Juniors and Young Riders), a double bridle with cavesson noseband is mandatory i.e. bridoon and curb with curb chain. A combined noseband may be used without the lower "flash" strap. The curb chain can be made of metal, leather or a combination. Lip strap and rubber, leather or sheepskin cover for curb chain are optional. Neither a cavesson noseband nor a curb chain may ever be as tightly fixed so as to harm the Horse.

2.2.1 A snaffle bridle or double bridle is allowed in CDI1* and 2*, CDIO2*, CDIJ, CDIOJ, CDIY, CDIOY, CDIAm and CDIYH for seven (7) year old Horses and Junior and Young Rider Championships.

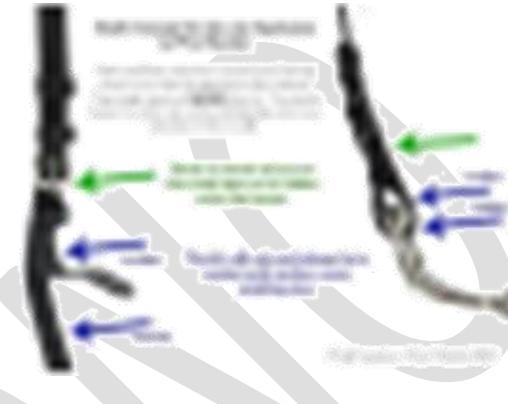
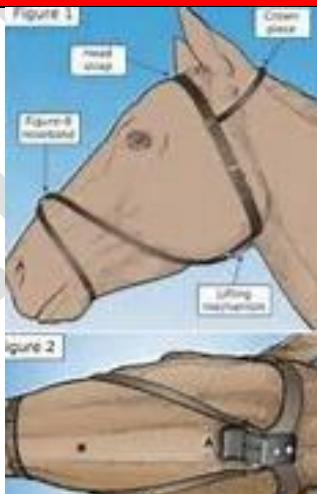
2.2.2 For CDIP/Ch, CDIOP/Ch, Ponies and Children Championships, CDIYH for five (5) and six (6) year old Horses, and as marked on test sheets, a snaffle bridle is to be used.

2.2.3 A plain snaffle bridle is required to be used with a regular cavesson noseband, a dropped noseband, a flash noseband, a crossed noseband, a combined noseband or a Micklem or similar design of bridle.

Dozvoljene vrste/varijacije UZDI i PREKONOSNOG REMENJA:			
Bridle with anatomical/padded headpiece	 		
Combination/ergonomic bridles (clips on Micklem are not permitted)	 		

Dyon X-Fit Anatomic		
Stubben Snaffle 2500 Freedom		
Shadow Horse – bridle with D-rings at poll		
PS of Sweden noseband		

Drop noseband		
Figure of eight or Grackle noseband (sheepskin pad under crossover sections is permitted)		
Flash noseband		

Total Comfort System noseband	 3cm	✓
Elastic concept (Approved use of elastic in rein and cheek piece)		✓
NE dozvoljene vrste/varijacije UZDI i PREKONOSNOG REMENJA:		
Cornell Collar		✗
Elastični prekonosni remen		✗

Dyon Difference (double and snaffle bridle)		
Looped/modified Reins (including knotted reins)		
Dizgini s elastičnim umetkom		

SEDLA I STREMENI

HKS ČL.E.8.2.

Obavezna je sljedeća oprema: sedlo, dresurno sedlo obavezno na kategoriji utakmice S i višim sukladno FEI Dressage Rules Art. 428.; uzda, dupla uzda obavezna na kategoriji utakmice Grand Prix Specijal i Grand Prix Freestyle sukladno FEI Dressage Rules Art. 428., na kategorijama M do Grand Prix dopuštena, ali nije obavezna. Prekrivači za sedlo nisu dopušteni. Stremeni moraju slobodno visiti s vanjske strane lista sedla iz sigurnosnih razloga. Moraju biti zatvoreni osim u slučaju sigurnosnih stremena kada vanjska strana

može imati otvor. Noga natjecatelja ni na koji način ne smije biti pričvršćena za stremen (npr. magnetom, gumom i sl.).

HKS ČL.E.8.5.

Podsedlica: Podsedlica bi trebala biti bijele boje. Jednobojne podsedlice su dozvoljene. Decentni detalji i obrubi u kontrastnim bojama su dozvoljeni. Prugaste ili višebojne podsedlice nisu dozvoljene.

FEI ART.428

1. Dressage saddle, which must be close to the Horse and have long, near-vertical flaps, and English-style or safety stirrups.
 - 1.1 Stirrups must have closed branches, and no attachments. The foot must not be fully or partially enclosed and must in no way be attached to the stirrups (for example with magnets). Safety stirrups may have an opening on the outside branch.
 - 1.2 Saddle pads are optional but should be white. Plain colour saddle pads may be used. Contrast colouring and piping is allowed. Striped or multi coloured pads are not permitted.
 - 1.3 No saddle covers are allowed.

Dozvoljena SEDLA i STREMENI:		
Dresurno sedlo <i>obavezno od S</i>		✓
„All purpose“ sedlo		✓
Preponsko sedlo		✓
Any colour stirrups, safety stirrups		✓

NEDOZVOLJENA SEDLA I STREMENI:		
Western saddle		
Treeless/Close Contact saddles		 Sva sedla moraju imati prednj i stražnji unkaš
Side saddle		
Arabian saddle		
Iberian saddle		
Uzengije i remenje	 <p>Iz sigurnosnih razloga, stremen i stremenski remen (ovo se odnosi i na sigurnosne stremene) moraju slobodno visiti sa zaporca sedla (bar of the saddle) i sa vanjske strane flepa. Jahačni na koji način, direktno ili indirektno, ne smije vezati dio svog tijela za opremu. (FEI Manual for Dressage Stewards Art.9.4)</p>	

Magnetne uzengije		X
Zatvorene uzengije		X
Djelomično zatvorene uzengije		X
Velcro straps to stirrups		X

BIČEVNI MAMUZE

HKS ČL.E.7.7.

Mamuze (jedan par) su dozvoljene u svim kategorijama utakmica, a na kategoriji M i višim su obavezne. Mamuze moraju biti metalne, glatkih rubova i usmjerenе prema dolje. Ukoliko se koriste mamuze s kotačićima, oni se moraju moći slobodno vrtjeti. Za jahače pony konja, mamuze su dozvoljene ali ako se koriste dozvoljene su samo mamuze glatkih rubova ne duže od tri i pol centimetra (3,5 cm) mjereno od čizme do vrha. Mamuze s kotačićima nisu dozvoljene.

HKS ČL.E.8.4.

Bič: dopuštena je uporaba jednog biča **maksimalne dozvoljene dužine 120 cm**, odnosno **100 cm za pony konje**. U utakmicama kategorije M i višim dopuštena uporaba dresurnog biča samo u zagrijavalistištu. **Bič mora biti ispušten prije ulaska oko natjecateljske arene ili će natjecatelj biti penaliziran** (sukladno članku E.10.) **Dozvoljeno je, ukoliko se radi o sigurnosnim razlozima, na svečanu dodjelu nagrada doći s bičem.**

FEI ART.427

4. Spurs are compulsory except for CDIP and CDICh Events and must be made of metal. The shank must be either curved or straight pointing directly back from the centre of the spur when on the Athlete's boot. The arms of the spur must be smooth and blunt. If rowels are used, they must be blunt/smooth (no sharp edges) and free to rotate. Metal spurs with round hard plastic knobs are allowed ("Impuls" spur). "Dummy" spurs with no shank are also allowed.

4.1 In **Children and Pony competitions**, spurs are optional but if used, only **blunt metal spurs no longer than three point five centimetres (3.5 cm) measured from the boot to the tip are allowed. Spurs with rowels are not allowed.**

FEI ART.428

4. Whips. At all international Events, it is forbidden to carry a whip of any kind while competing in the arena. However, the use of one (1) whip, with a total maximum length of one meter and twenty (1.20 m) (pony Competitions maximum one meter -1 m-), in the practice area is allowed. The whip must be dropped before entering the space around the Competition arena or the Athlete will be penalized. See Article 430 of the Dressage Rules. Upon arrival on the showground, only the Athlete when riding, walking in hand, leading or lunging a Horse (lunge whip allowed), is allowed to carry a whip (maximum one meter and twenty -1.20 m-/ponies maximum one --1 m-) anywhere on the showground. The groom may also walk, lead and lunge a Horse as above. Other parties are allowed to carry a whip, provided it is not in connection with the training of the Horse. For safety reasons, whips at prize-giving ceremonies are allowed.

Dozvoljene MAMUZE:

Mamuze s rotirajućom kuglicom		
Mamuze s kotačićima		 Kotačići moraju imati zaobljene krajeve i slobodno se vrtjeti

Swan neck mamuze		 Namještene kako je prikazano na slici
Vamuze s vertikalnim kotačićem/rotirajućom kuglicom		
Clip-on mamuze		
Kombinirana mamuza i remen		
NEDOZVOLJENE MAMUZE:		
Comb spurs		
Spursuaders		
Plastične mamuze		

OPREMA NATJECATELJA

HKS ČL.E.7.4 (FEI ART.427)

Obavezan je jednobojni natjecateljski sako. Prugasti ili višebojni sako ili frak nisu dozvoljeni. Decentni detalji i obrubi u kontrastnim bojama kao i dekoracije s kristalima su dozvoljene. U

utakmicama kategorije M dresurni frak je dopušten, dok je utakmicama viših kategorija obavezan.

Zaštitna kaciga:	crne ili tamne boje
Jahačke hlače:	bijele ili bjeličaste boje (off white)
Košulja:	bijele ili bjeličaste (off white) boje (ukoliko košulja nije bijele boje, mora se zatvoriti ovratnikom, plastronom ili kravatom u dozvoljenoj boji)
Plastron/kravata:	bijele ili bjeličaste boje (off white)
Rukavice:	bijele, bjeličaste boje (off white) ili u boji sakoa; crne dozvoljene na utakmicama kategorije E, A, L i na utakmicama za mlade konje
Jahače čizme:	crne ili tamne boje. U utakmicama kategorija E, A, L, utakmicama za mlade konje te utakmicama u dresurnom jahanju za osobe s invaliditetom dozvoljena je uporaba jahačih cipela i kožnih čepsa u dozvoljenoj boji

U slučaju lošeg vremena Sudački kolegij može dozvoliti korištenje lagane vodootporne kabalice. U slučaju velike vrućine Sudački kolegij može dozvoliti natjecateljima da nastupaju bez sakoa/fraka.

Oprema natjecatelja i/ili konja:		
Zaštitna kaciga	 <p>Kao opće pravilo svi natjecatelji moraju nositi pravilno postavljenu zaštitnu kacigu (kao i bilo koja druga osoba) kada su na konju te poni jahači, kadeti, juniori i mladi jahači za vrijeme pregleda konja (horse inspection). Preporuka je da kacigu za vrijeme pregleda konja nosi bilo koja osoba koja predvodi konja. Bilo kojem natjecatelju (ili drugoj osobi) koji krši ovo pravilo biti će odmah zabranjeno daljnje jahanje sve dok zaštitna kaciga ne bude pravilno postavljena.</p>	!

Zaštitni prsluk		!
Rukavice		!
Košulja		✓! !
Čeps		✓! !
Oprema s nacionalnim obilježjima nije dozvoljena na nacionalnim natjecanjima		X

Cilindar		
----------	--	---

DODATNA I ZAŠITNA OPREMA

HKS ČL.E.8.6. Dodatna oprema. Uporaba martingala, pomoćnog remenja, pregača, štitnika za noge, gumica na žvali, blinkera koji ometaju vidno polje konja strogo je zabranjena za vrijeme treninga, zagrijavanja i natjecanja, te podliježe kazni isključenja. U zagrijavalisti je dopuštena uporaba bandaža i/ili štitnika za noge. U slučaju da je konj agresivan prema drugim konjima, obavezno mora biti označen crvenom trakom u repu ako udara stražnjim nogama ili plavom ako grize konje. Dodatna oprema konja u utakmicama za osobe s invaliditetom treba biti u skladu s člankom E.7.4. ovog Pravilnika, istu je potrebno prijaviti OD HKS-a prije natjecanja.

HKS ČL.E.8.7. Dodaci.

- 1) Umetak za rep je dozvoljen jedino uz prethodno odobrenje OD HKS-a. Zahtjev za odobrenje treba biti upućeno OD HKS-a uz priložene slike i potvrdu veterinara. Umetci za rep ne smiju sadržavati metalne dijelove, osim kopče za pričvršćivanje, kao ni dodatnu težinu.
- 2) Kapica za uši je dozvoljena na svim natjecanjima i može smanjiti buku. Ista mora biti od tankog materijala i diskretne boje i dizajna, ne smije pokrivati oči konja i ne smije biti pričvršćena za prekonosni remen. Nije dopuštena upotreba maski za konje koje prekrivaju oči i/ili nos konja kao ni čepova za uši niti u zagrijavalisti niti za vrijeme natjecanja.
- 3) Čepovi za uši za konje su dozvoljeni samo na pregledu konja i ceremoniji dodjele nagrada.

HKS ČL.E.8.8. Bilo kakve dekoracije na konju nisu dozvoljene. Nije dozvoljeno bojati bilo koji dio konjskog tijela. Korištenje obojanog spreja ili kreme za rane je dozvoljeno, ali se ne može koristiti kako bi se prikrila postojeća rana ili ozljeda.

Striktno je zabranjeno korištenje bilo kakve bijele tvari („marshmallow fluff”, krema za brijanje i dr.) oko konjskih usta kako bi se oponašalo prirodno pjenjenje; ovo se smatra varanjem i protiv dobrobiti konja s obzirom na to da može prikriti ozljede usta. Navedeno može rezultirati upozorenjem ili žutim kartonom.

HKS ČL.E.8.11. Identifikacijski broj. Svaki konj obavezno mora imati istaknut identifikacijski broj dodijeljen od strane Ureda HKS-a za vrijeme trajanja natjecanja u svakom trenutku kad napušta smještajni prostor (box) kako bi službeno osoblje natjecanja moglo identificirati konja.

Navedeno se odnosi na šetnju, ispašu, lonžiranje, treniranje, zagrijavanje te natjecanje kao i na pregled konja (horse inspection) kada je isti organiziran. Službeno osoblje prvi puta upozorava natjecatelja da istakne identifikacijski broj ukoliko je isto propustio učiniti. Ukoliko natjecatelj ponovno propusti istaknuti odgovarajući broj isto je kažnjivo sukladno članku E.29.1. Identifikacijski broj treba biti diskretan na bijeloj pozadini, boja brojeva može varirati.

FEI ART 428.5. Gadgets. Martingales, breast plates, bit guards, any kind of gadgets (such as bearing, side, running or balancing reins, nasal strips etc.) and any form of blinkers that interfere with the Horse's vision are, under penalty of elimination, strictly forbidden during training, warm-up and competitions. See Article 430 of the Dressage Rules.

FEI ART 428.6. Additional Items:

False tails/tail extensions are permitted only with the prior permission of the FEI. Requests for such permission should be directed to the FEI Dressage department accompanied by photographs and a veterinary certificate. False tails may not contain any metal parts, (except for hooks and eyelets), or extra added weight.

Ear hoods are permitted for all Events and may also provide noise reduction. However, ear hoods must not cover the horse's eyes and ear plugs are not permitted, with the exception of Article 428.6.3. The ear hoods should be discreet in colour and design. Ear hoods may not be attached to the noseband.

Earplugs on Horses are allowed at Horse Inspections and prize-giving ceremonies only.

Any decoration of the Horse is not allowed. It is not allowed to paint any part of the horse's body. Using coloured wound-spray and ointment if necessary is permitted, but it cannot be used to obscure an existing wound or injury.

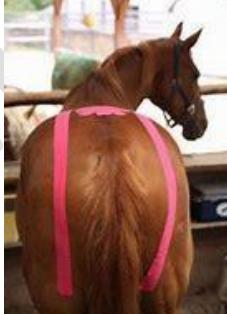
It is strictly forbidden to use any type of white substance (like "marshmallow fluff", shaving cream etc.) around the horse's mouth to imitate foaming; this is considered cheating and against horse welfare as it can hide lip injuries. This will result in a warning or a yellow card.

FEI ART 428.7. Fly masks: fly masks are forbidden in the training and competition arena.

FEI ART 428.10. Identification number. Each Horse keeps the same identification number provided by the Athlete throughout the Event. It is compulsory that this number is worn by the Horse while actively competing and at any time while working in the exercise and schooling areas or being hand walked (from the time of their arrival until the end of the Event) so that they can be identified by all Officials including the Stewards. Failure to display this number incurs firstly a warning and, in the case of a repeated offence, a fine imposed on the Athlete by the Ground Jury. The identification numbers shall be discreet on white background, the colour of the numbers may vary.

FEI ART. 428.11. Boots and bandages: At all international Events, boots and/or bandages on the Horse's legs are forbidden while competing in the arena. The boots and/or bandages must be removed before entering the space around the Competition arena or the Athlete will be penalized. See Article 430 of the Dressage Rules.

Identifikacijski broj		!
Kapica		✓
Umetak za rep		✓
Jedan (1) ID tag		✓
Čepovi za uši		X Dozvoljeno samo na pregledu konja i na ceremoniji dodjele nagrada.
Electronic Devices/Headset		X Dozvoljeno samo u zagrijavalisti.

Nose net		
Face masks		
Hoof boots		 Bilo kakvo pokrivanje pете nije dozvoljeno.
Kinesiology tape		 Dozvoljeno samo u štali.
Exercise sheets		 Dozvoljeno u zagrijavalisti.
Titanium hood i slično		

RADNO